ומעמד לא בטל קדושתו ולענין הסנה הראב"ד יפה הי' מג"ל קיף סלכות מ"ב ע"פ ג' הוק' והגאון לפ"ם קיף קפרו כי זה מדעתו ולא הזכיר מכבר קדמו מג"ל ופס הטם על הראב"ד שאם ס' לו בעכות י"ע ג' רפ"י ס' לו להסקהיע מקוגיא זו וגם על הה"ע דעקבה עדיות הטם שלא זכר לותה קוב' יע"ש:

אמנם מה שהקב"ה הרעב"ם הכיבוש יהושע בטל וחזק' דיני עזרא לא בטלם ומה כ"ע מלי לולמא דחזקה עזרא מכיבוש יהושע בלע"ד ע"פ מה שפירש"י פ' ד"ע בקוגיא דראמרה ונשבע הבלעלק לא ניחן רשות לכבוש אלהות ולכ"הפ לריך להבין מזה בא"י ולאחר מהן הוכח דלא תיקשי לן מעמון ומואב מסרו בשיחון ועוג וכל הקוב' דפ' הקולה ויע"ש בחי' הרשב"א ובאמת פירש"י בחומש פ' כי הלא דבעלמות הרשות דיבר הכתוב ד"ש והוא מספרי מ"כ מעמע אפ' בא"ל אין לסס דין כיבוש ממהן תורה ואילך עמד ויחל וכו' והוחק לומר אע"ג דאין נסס רשות לכבוש מ"מ עם עבר קנה בכיבוש אע"ג דאמר רחמנא לא תעבוד מ"מ מהני כמו שיבי קינה זה דוחק ועכ"פ אומר אני דכ"ל וכורה שע"פ ס' כבשו מ"י כ"ל מיקראל וכורה מבלשבלר והכבילא קבל לסס בנכון הוראה שעם היתה ולהם נקנה בכבוש ונתבטלה קדושתה ע"י כיבוש הטמים אך החזקה של עזרא מכורה מלך פרס מי מכמי לי' מיניה לכורה כי מה שכבשוהו ממנו העכו"ם מיקראל אע"ג שהמה ד' מיות שראה דניאל לא ניחן לסס רשות לכבוש ולא כשלמו מלה הקב"ה ולא קנה בכיבושיו ונשאר החזקה שהחזיקו כורש בחוקתו זה כ"ל לדעת רמב"ם ז"ל ואולי יטעון הראב"ד הא כתיב ובאו בה פרילי ומלוסי כיון שבאו פרילי נתבלה בקדושתה והוא בש"ק ע"ז דף כ"ב ע"ב ונעלם לשעה מפר"י אזכרני שבב"י י"ל ס"ל רע"ו יע"ש ומאז מעכתי מלי לאר"י בעמ' תעכים אלו הוכא הסס הוה קבעבא בעשיר שרוצו של סיבל בו נשרף וכ"כ תוב' פ"ק דמגל' שזה הי' דעת רבי לעקור ע"ב מהשיעי ולקבעו בעשיר ולא הולו לו מכמיס ד"ל מפו"ה לא סולו לו מעוס שכיון שסליבו בו האש מיד יצא לאולין ע"י שליחת פרילים ומה שבשרף רובו הוא בים הול ולא קולם ע"כ ההתחלי הילא עיקר ולאו' לקבוע בנר ויעיין הרז"ם ומבב"ן

בתמ' ע"ז שם בעכין מעילה גוים ומחובר ואין לסתיך יותר בזה:

ומ"ש פרי"מ ביחוד הרי"ף דמס' קידושין ל"ב ע"ב דפקח כתיקי בן יח' דלא מפני שיבה תקוס כל שיבה בתשמע ופקח כה"ק דרי"סג דלא ומחיב לכבד יניק ומכיס ול"כ זקן לעולי לחה' וכ' סר"ן דס"ל לעבריך זקן לעיסוק להולאה כרי"ם בן אלעזר שם ופרי"מ כ' בפשיטות דס"ל לחלק בין שיבה שהוא בן שבעים לשיבה אפ' אשמעי חקן בן שבעים לזקנה לריך בע"פ שי"ר כשר וחבון ולא אשמעי ובזה כהי"ב לו מעה שהקשו להרי"ף מעלי דמשמע בכל הש"ם לקוס בפני ה"ח וסייגו כשהגיע לזקנה ולא לשיבה זהו תוכן כוונתו דפר"מ כ':

והנה רחוק בעיני ה' זה מה שלא הוזכר שום רמיזה ברי"ף מזה דלפני אשמעי קס בשיבה ולפני מכס בזקנה ולא שום כ' לסדיל ברי"ף סי' ק' לן מכ"ל לרי"ף מה שלא הזכיר שהלמוד וע"כ ק"ל לכ"ע קחס שיבה כל שיבה משמע וקחס זקן כל זקן משמע ולא כימא שיבה בר שבעים חקן בר שבעים ונחלק ביכיסס מדאלעריך ס"מ הלי בלשמעי ושלי בחכם זה לא כראה לסמ"ם אלא לה"ק לחי זקן לפרש שיבה לאלה"ם הי' לנו לומר כל שיבה וכי"סג ק"ל בלמה כל שיבה כלי' חקן שוא כוטריקון זה שקנה מכמה אפ' יניק ומכי' ולא תיקשי הא קחס זקן זקן בתשמע ז"ל כיון דעשוכם בקבא בטוטריקון שלו ובמ' תורה שלי אמרתי לייסב מה דמדקדקים זקן טוטריקון זה קנה אבל מכמה שיבי כמיזא ואמרתי יש ב' מיני שיבה א' בעלם שהגיע לשבעים שנה כראש"ם בשמעתין וכמה שרשתקו' דעדו עלי' רש"ם שקנה שיבות בקנין ולא בעלם דהייבו שיבה שהלמ"ד ותיק ביכקותו חכם מעטה זקנים ודייבו לאמר מפני שיבה בעלם תקוס ומפני זקן זה שקנה שיבה שבחשלה קבא גם כן תקוס ושלרה ואין כאן דוחק כלל בדבשם רי"סג יה' אלך שיה' יקודו דפר"מ בדעת הרי"ף לא כסיל:

ולפע"ד לקי' דברי הרעב"ן בדעת הרי"ף דאע"ג דאמרה בכון הדבר ר"סג ק"ל בפ' שיבה כתיקי מ"ע אין לא ק"ל בפ' זקן כרי"סג אלא מיקי זקן לחשמר לוריאה וכ"ל מעטה שאומר ובלאשיב יש לעיין מה ראה ר' יוסף ובעלי הלמוד לקבוע הלכה כתיקי בלי שום טעם וקבלה על כן כלע"ד ה"ש לעיין ל"ל קבא כלל לחיקה ולהדר ה"ח ה"ל אם ס' אלעלך הילא לכבוש ה"ח ואם יתעקש וילאר דלא שום ידעי' מקבלא דקיעם וסילוק כבוד וילאה ס' שוא גם שהוא מיקום מ"ע לבחר דכתי' מפני שיבה תקום וילאה מאלעלך ל"כ מעיל' דהע שבפני ה"ח שהוקש לאלעלך גופ' פשיטא דתקר' וילאה מאלעלך וסגע מלמעלך ל"ומ דלא כתי' בתו קיעם והילוק ואפ"ם פשוט לפ"ם דמיי לקום מפניה' על דמקפקא בנו והוא רבו מי קס לפני מי ומיכי רעיזא קיעם וסילוק בא"ומ ומ"כ מדכתי' כיבוד ומוקא וסכא בני קבא קיעם וסילוק בשיבה חקן ס"ה בא"ומ ומ"כ בה"ם אסר שוקקו לעקום יה"ם ל"ל קבא מיוחר ול"ע לכאורה ומ"כ ל"ל דסרי שעטון הטעמוקי פירש בתה ס' אלעלך הילא עד שבא כ"ע ר"ל כ"ר"סג ומכעים דיל' שסי' בזמן כ"ע ומבעלי מחלוקתו לא קיס לסו עדיין לכבוש ה"ח מ"כ אלעריך קבא לקיעם וסילוק דדסו אבל לעולי דקי"ל

לכבוש ה"ח מ"כ פסק כ' יוסף שלכה כתיקי כל שיבה בתשמע לאסכה לא לריך קבא וחקן א"ל לפרש יניק ומכיס דסוא בכלל אם ס' אלעלך הילא ולולי דמקפקינא סייתי אומר סייגו טעמא דשיבולי לקנו דמייסי ב"י דק"ל יניק ומכיס דלא סגיע לעולה דסאי לא אחי' מאה ס' אלעלך אך לסכ"ף לא כ"ל זה לליקוס לפני מי שאיני בעל מעש' ומקבל שכ' סכ"ן דכל עיקר מלר כיבוד ה"מ מעוס שסתלמוד מגיא לידי מעשה ואיך יקוס בעל מעשה לפני מי שאיני בעל מעשים אע"כ ל"ל דזקן לא אחי' אלא לכדרשב"ל לעקמך לוילאה:

ואגב אכתוב ע"ש בחי' תורה שלי בע"ש בזיסר קדושים כ"ס קבא כל מי ק"ם הוס קס מקמ' ואמר מפני שיבה תקום כל הוס שמי מומש דאורי' עניד ל' שילוכא והוס אמר ודאלה פני זקן ע"ש הכס ק"ל לאלה דלשיבה עניד קיעי ולזקן הייבו יניק ומכיס עניד שילוכא וק"ל שאי יניק הוא עכ"פ בעל מעשים שסגיע ל"ב שכיס ויום ל' הייבו שכה י"ל והוא אלא מומש מעשיבה שהוא בר שבעים ס' פעמים י"ל הוא שבעים ע"כ ק"ם שלם עניד ל' קיעם כלשיבה ולמומש מן שהוכח עניד ל' שילוק כלינק שהוא מומש מן שבשיבה:

בחזור בעמיכינו הכה מקבלא כראה דבני סר"ן לקום מפני בעל מעשים עפי' דשהלמוד מגיא לידי מעשה ועיין שש"ק דב"ק ולמנס רמב"ן פלינ כמ"ש ר"ן בשמו ובחידוש' לקידושין ובכה מנמ' כראה לכאורה כרמב"ן בפ' שש"ס קידושין ל"ג ע"ב גבי רב יחזקאל דבעל מעשים הוא לאפ' מר שמואל כמי קס מקמ' וק' מל' שפקי' דשמואל הוא בעל מעשה מפי מרב יהודא וקלא משמע לחיפך מ"ש הוס' ב"ב יו"ד ע"ב ד"ה עליונים וכו' ועכ"פ אין סכרח בדבר ול"כ דלמא שמואל לא הוא בעל מעשים כרב וקס מעטע סר"ן סר"ל אבל רב יהודא הוא כרעיה לאבוה בעל מעשים כמותו ואין לו לעמוד מפניו כיון שהוא רבו ואיך מייתי ש"ס בשיטות דסרי אפי' מר שמואל וכו' ול"ע לכאורה אבל לרמב"ן ניחא דאין הוא מעלה לבעל מעשים אלא אאם הוא אב מוחר לה"ם לעמוד מפני שיבתו ולא הוי כזקן ואינו לפי כבודו דשאחא י"ל אפ' לו יה' רב יהודא בעל מעשי' כאביו ויותר ממנו מ"מ יכול לקום מפני שיבה אביו אעפ"י שהוא רבו של אביו ואינו לפי כבודו מ"מ כיון שבבו שמואל קס מפני אביו מפני ששמואל לא ה' בעל מעשים כמותו וה' קס מפני שיבה רב יחזקאל מ"מ אינא הוא אין מון לכבודו של ר' יהודא אם ר' יהודא קס מפני רב יחזקאל דהיו לאבעיל שיה' כבבו מר שמואל ויעיין ב"ק פ' ע"ב גבי רב וכב אבי שמואל ועיין ר"ם כל שהליב ל' ע"ב גבי מעאה עוף ועולם בשמה ובתוס' שם ד"ה מעאה וכו' ועמנ"ל ס"קי רי"ל ויעיין בה"ג ביכולמי דמייתי תוס' ב"ב ק"מ ע"ב קוף שבור ע"ש:

בהא שלקיכן לאע"ג דבש"ס בכראה כשבמב"ן מ"מ בגיף שדין שלכה כבתרלי כסר"ן לראה דבריו ופליג עליו דבעל מעשה שלו קיעם על מי שאינו בעל מעשה אם עכ"פ שכיסס שוים בחכמה והחילכא סר"ף כוותי' בריוח בעזה' ומס"ט גופיה דסר"ן מבוא דגם לסמיותו קיים לכסס שקדוש בעל התלמוד לע"ה מקום שמגיע לידי מעשה ס"ה וכ"ם בעל מעשה לפי שאינו בעל מעשה ושאחא כפי דאין בעל מעשה ביכר וכראי להלכע לכה כתי' ומס"ם לא ביאלה הוכם לחדי קיעמה בעל מעשים ומס"ם שהכו שפוקקים ס"ה מסיל מוחזק ומפורסם כרב יחזקאל מ"מ בחמשה ידוע שעיכינו רוצות שזה מקומו ולא זה כגון אמן דעיסדל לי' ביכולים ומגיע לי' ואזיל למקום אחר אפ' בא"י א"כ אכשי יכולים מוקדמים לפעכ"ל ובפ"ק דקנסדרין ר"ג דיבנה אפ' אחר שהוכנו ס' יוסב ע"ג מעל בסר סביה בחוכבו ויעין שאילתא יעב"ץ ס"א פ"ז שכתעורר שם מעמ"ם תימר' ריכיון והלא הרב ואין כאן קבון ובתחלה שהשובה שם כי מהמדרש שכם זה עומד אחר כהיכו דלא זה שכיכה מעשה ומחוסר שמות ס' ע"ב ובקוף ק' ס"ע מייתי בעל כפחות ופרש ס"ו כ"ב ע"ב ופלפל שם יע"ש וכפי שמבואר בתוחם הסובה שבאלתי בתכתבי הראשון בימי הגאונים היו עולים ליכולים בבגלים ולמה לא יחשב בעל מעשה עפי' ואולי י"ל אלרבא הדר מולם לם ומולם עלי' לבגל שכר פקיעו' יש ויש לי עיון בלשון רשב"ם בב"ב קכ"ב ע"ב ד"ה לקרוב' ולחוקה שדבריו ל"ע מ' שרי בשעה מבוק' לא ידעו מקום שבתחר עד בימי הנע"ש והו שרי כתי' ולא יחמוד אים אם אלכך ואין לו לדאוג מאכן שמים וכיון שכן מ"כ שכר פקיעות יש ולחוקה עדיף עפי' ול"ע מ"מ סיכו מון ליכולים אבל ביכולים גופ' לדור שמוך לקדושה הר אלקים חוכבה בחובבנה אפ' אשרי הזוכה:

אמנם ידעתי כי שמעתי שמכשיו אכשיר לכי ומעכשק יבואו ילכושו לא מ' בע"חק לפה ביום ל"ג בעומר בהלולא דרשב"י ז"ל ואם כי כל כוונתם לפ"ם שבכה רב בלי קפק ע"ל ולינולי ולליקו' כוות עלי אחב' כמ"ש הוס' ר"ם אין מעמילין אבל מעמה זה בעלמו סייתי אני מן הסכרוסים כבן דרוסאי שלא אלעריך לסיות יושב שם ומעכנם מכשיסם ולא אלא לסתחבר עמסה בזה כי כבל כמה בכבוכי' בכבר בפר"מ מ"ם ס' הל"ו בקוטרם מכבני ליקוד שלו אות ל"ל על המקומות שעושים ר"ע ביום שבעשה לסה כם מסא לאמרי פ"ק דר"ם קמ"ת בגיל אחיכ"ם מוקים" בחמי' [ובמקומו ערחתי סרב' לקי' מכסב מיל מולדתי ק"ק פפ"לע הבוסי' פורי' ביום כ' אדר מ'] ומכסב מלכי ביום כ"ג אדר שלפע"ל

לאמרי